

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K. Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Előfizetési díj: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára helyben 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétet-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel értesítjük olvasó közönségünket, hogy előfizetéseket márczius 1-től számítva is elfogadunk.

Lapunk előfizetési ára:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K. Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imréhez küldendők; vidékről legezelszerűben postátalvánnyal.

K. Vásárhelyt, 1882. február 24. ¶

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Budapest, márcz. 10. Munkácsy tiszteletére az országgyűlés tagjai lakomát rendeztek, melyen megjelentek a két ház elnökei, Tisza, Trefort, Pauer, Kemény, Bedekowich miniszterek is. Az első felköszöntőt Trefort a királyra, a másodikat Mayláth Munkácsyra mondotta.

Konstantinápoly, márcz. 10. A Porta néhány nap mulva el fogja ismerni Szerbia királyságga emeltetését.

Mi újság?

A képviselőház f. hó 6-án tartott ülésében a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium költségvetése folytatólag tárgyalatott.

Hermann Ottó örömmel üdvözlí Göndöcsöt, ki megértette a nép szükségletét. Szóló is igyekezett a földmives osztály szükségseiről és óhajairól meggyőződést szerezni, s mondhatja, hogy ezen osztálynak egy nagy vágya van, hogy t. i. földmives iskolát kapjon. Érti szükségét annak, hogy az új nemzedék valamivel magasabb műveltséget sajátítson el, mert extensiv gazdaságot kell folytatniok. Nagyon egészségtelen dolognak tartja, hogy ott, hol a tulajdonképeni magyar földmivelő osztály van, nincs gazdasági tanintézet.

A Zichy által felemlített adatoknak állandó értéket nem tulajdonít, minthogy az azokban feltüntetett állapot a legközelebbi hónapban megváltozhatnak.

Simonyi Iván felelve Hermannak és Göndöcsnek,

kijelenti, hogy a magyaróvári akadémiának csak három tanára nem tud magyarul: dr. Masch Antal, dr. Ulbricht s dr. Lehmann, mellesleg megjegyyezve, Ulbricht fia már magyar ember. 1869—1873-ig 55 százalék magyarországi, 45 százalék nem magyarországi tanuló látogatta az akademiát.

Manusits Lázár a kulturmérnöki intézmény fontosságát hangsulyozza. Helyesli azt, hogy a közönség a borgyártás ellen megvédecsék. A mi Zichy Jenő gr. határozati javaslatát illeti, e tekintetben teljesen azon nézeteket osztja, melyeket a kereskedelmi miniszter kifejtett.

Steinacker Ödön azt hiszi, hogy azon sok ígélet után, melyet a kormány tett, az ipartörvény reviziójára vonatkozó törvényjavaslat már előterjeszthetett volna. Beszéde végén határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a miniszter köteleztessék a jelen országgyűlés második ülésszakának végéig az ipartörvény reviziója iránt törvényjavaslatot terjeszteni elő.

Elnök a vitát befejezettnek nyilvánítja. Szó illeti a miniszteren kívül az előadót, Zichy Jenő grófot, Szalay Imrét és Steinackert, mint indítványozókat.

Kemény Gábor földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy röviden fog nyilatkozni. Zichy Jenő hat. javasl. elvileg helyesli, de azt indítványozza, hogy az tárgyalás és jelentéstétel végett a közgazdasági bizottságnak adassék ki, mely még ezen ülésszak alatt terjessze elő véleményét.

Ami a gyártott borokra vonatkozó törvényjavaslatot illeti, elfogadja Szalay határozati javaslatát, de azon módosítással, hogy nem ezen ülésszak végéig, de ezen év végéig fogja a törvényjavaslatot előterjeszteni. Steinacker határozati javaslatát nem fogadhatja el, de kijelenti, hogy az ipartörvény reviziója tekintetében az anyag teljesen kész s a törvényjavaslat szövegezése a kodifikációs munkálatok között legelső helyen fog felvétetni. Simonyi Ivánnal szemben megjegyzi, hogy Magyaróvárot nem szándékozik a létező rendszert megszüntetni.

Zichy Jenő gr. belenyugszik a miniszter indítványába, Szalay Imre szintén elfogadja a módosítást, Steinacker Ödön visszavonja hat. javaslatát.

A ház ezután a másik két határozati javaslatot a miniszter módosításai értelmében fogadta el és megkezdte a budget részletes tárgyalását.

Belgrád, márcz. 7. Szerbiának királysággá történt proklamálást még tegnap notifikálták az összes hatalmaknak. A szerb kormány az általános elismerést a hatalmaktól a legközelebbi napokban várja. A hatalmak már hetekkel ezelőtt nyilatkoztak, hogy a királysággá leendő proklamálás ellen nincs kifogásuk.

A nép az utcán mindenfelé öszlött, éltetve Milán királyt, egész családját és Szerbia királyságát.

A katonaság tegnap délután esküdött hűséget. Milán fényes kísérettel jelent meg a kaszárnnyában. Hivatkozott Szerbia történetére, dicső győzelmeire. Megesküdött az alkotmányra. Ágyudörgés és harangzúgás közt tért vissza a palotába.

Az osztrák és török követek voltak az elsősk üdvözlésük kifejezőjében.

*

Belgrád, márcz. 7. Este a polgármester a város nevében féklásmenet élén üdvözölte a királyt. — Az ünnepélyességek 3 napig tartanak.

A galicizai földolajról.

(Muspratt's „Technische Chemie“ cz. művéből, Karl B. „Petroleum“ czikke nyomán.)
(Folytatás.)

Galicziában a Kárpátok északi és északkeleti lejtőin húzódik el a földolaj-öv, nyug. Galicziában Limanowa mellett 4 mértföldnyi szélességgel kezdődve, és majdnem megszakadás nélkül húzódik el Bukovina és Moldvában. A petroleum-termelés főhelyei: Siari, Woytowa, Lipinski, Kopiańska, Borbka, Gleboki, Plowce, Schodnica, Mraszniha és Boryslaw s csekélyebb jelentőséggel Pisargowa, Mecina, Kleczany, Kryg, Librantown, Mawrska stb. A földolaj éppen úgy, mint Pennsylvániában, a homokkőből van kőve, ez azonban itt a terciár formációba tartozik, eocen- és miocen-réte-

gekben; valószínű, hogy a fiatal formációkban talált olaj idős, mélyebben fekvőből származik. Helyesítenem úgy vélekedik, hogy a galicizai földolaj, jó részt, a kárpáti homokkő alatt elhúzódó kőszénformációból származik. A rendetlen fejlődési alakzat miatt a fűrészi költségek sokkal nagyobbak, mint Pennsylvániában, hol a rétegek vízszintes fekvésűek; és itt egyetlen fűrésznél se lehet biztos eredményre számolni.

Ami a földolaj kiaknázását illeti, arra nézve észszerűbb eljárás kezdődött a pennsylvániai földolaj-források megtalálása óta oly módon, hogy 16—65 meter mély aknákat ástak, később fűréssal 95—125 meter mélységig hatoltak, s kivételesen kézi fűréssal 157-től 188 meter aknaásással 95—125 meter mélységig. A mint az olaj egyik vagy másik módon megtaláltatott, vederrel vagy kézi szivattyúval vonatott föl. Ez idő szerint vagy a Fabrián-féle fűró készülékkel mélyítik 95—125 meterre, gőzerő használatával a 262, 575 millimeter átmérővel kezdődő fűrlukákat, vagy gőzerő használatával mellett az amerikai kötél-fűrészi mód szerint, szűkebb lyukakat fűrnak 220—250 meter mélységig. Ha az első mód szerint befűrtak az olajat szolgáltató rétegbe, akkor a fűrlyukba 10 m. m. vastag vasrudazat, 26 m. m. bő szivattyú-cső és 52 m. m. vastag dugattyúval szerelt kézi szivattyút bocsátanak.

A galicizai kutak általában véve nem adnak annyi földolajat, mint az amerikaiak. A földolaj nyárban több, mint télen. A fűrlyukaknak, a víz visszatartása miatt, vont és csavarokkal összeerősített vascsövekkel való kibélelése által, különösen a mélyebb kutaknál, a földolaj-termelés lényegesen emeltetett. Némely helyeken a földolaj mellett (1862. óta) földviaszat (és ozokeritet) is termelnek, melynek ára majdnem két annyi, mint a yers földolajé. Ennek főhelyei Boryslaw körül terjednek el. Ezen testek homok- és palá-

A „Székelyföld“ tárczája.

Emlékbeszéd.

melyet Mikó Mihály, főispán arczképének leleplezési kegyeletos ünnepélye alkalmával mondott Madár Imre, megyei főjegyző, Csik-Szeredában, 1882. évi febr. 25-ik napján.

(Folytatás és vége.)

Az ezen korszakra közvetlen következő alkotási felfüggesztése idején a szebeni és kolozsvári törvénytelen gyűléseken 1863- és 1865-ben kimaradással, ellenben 1867-ben a budapesti koronázási törvényes országgyűlésen megjelenésével képviselte megyénket. 1868-ban Marosszék főkirálybírájává, később Felső-Fehérmegyébe a megzavart rend helyreállítására kormánybiztossá, 1874-ben pedig Csikmegye főispánjává nevezetett ki.

A megye határán az elébe ment küldöttségek által nagy lelkesedéssel fogadott főispán azzal tette emlékeztetést elnöki székének elfoglalását, hogy az akkor tervben volt kikerekítések által megyénk veszélyeztetett önállóságát nemcsak védelmezte, hanem megtett mindent arra nézve, hogy Csikmegye 15 százados önkormányzati léte továbbra is fenntartassék és biztossá.

Az országgyűlés felsőházának tagja lévén, főtörök-vészt oda irányozta, hogy az erdélyi püspökségve r. kath. egyház önkormányzatának a jelenleg fennálló törvényekhez és változott politikai rendszerhez való átalakítása szerveztessék, mi megtörténvén, az egyház igazgató tanácsának tagjává választott s mint ilyennek, sok — szegény szülöktől származó — jelesen tanuló ifju és árva köszöni pártfogását.

Mint a csiksomlyói róm. kath. főgymnasium gondnoka s az odaváló iskolák pénzalapját kezelő bizottmánnak volt elnöke, a pénzalap jövedelmének gyarapítása s a pénzalapnak minden eshető károsodás elleni nagyobb biztonságba helyezése céljából az 5 százalékos kamatot hozó állami kötvényeket s értékpapirokat 8 százalékos kamatot jövedelmező pénznemre convertáltatta s a főgymnasiumi osztályok és a finóvélének váratlanul történt ellenőrző látogatása s a tanári testület üléseiben való részvétele által a tanügyet nagyban előmozdította.

Az állami, egyházi és megyei hatóság képviselte mellett megtakarított csekély idejét az általa kedvelt mezőgazdaságnak szentel. Nagy-Nyulason ugyanis egy 16 holdas táblát rendezett be, melyet saját vezetése alatt a lagnemesebb fajú szőlő-csemetékkel és gyümölcsfákkal ültetett be, elnevezvén a táblát fekvésénél s magasságánál fogva Somlyó és Hargita hegységnek. E téren való munkálkodását annyira fokozta s a

val váltakozó rétegekben fordulnak elő, 26 m. m.—126 meter vastagságu fekvetekben. 16—126 meter mély aknákat ásnak ezek lehelyéig és ott a földviaszat lapáttal gyűjtik. Aknában többnyire folyós és magától nyomul ki az a közet közül. A kavicstól lehetőleg megtisztítva, üstökben megolvastják és formákba öntik, kihülés után minden csomagolás nélkül szállítják. (Vége következik.)

Mindenféle.

— A csikmegyei gazdasági egyesület f. hó 8-án tartott igazgató választmányi gyűlésén lapunkat az egyesület hivatalos közlönyévé választotta.

— A gyergyószentmiklósi plebános-választás, néhai Ágoston Károly helyébe, f. hó 6-án történt meg. A választás eredménye következő: első helyen Ferenczy Károly, csikszentkirályi plebános, — második helyen Horváth Károly, gyergyóalfalvi plebános és kerületi jegyző, — harmadik helyen Szabó György, gyergyószentmiklósi segéd-lelkész választottak meg. A többi, aránylag csekély számú szavazat 15 egyén közt oszlott meg. E három közül fogja a püspök az egyiket megerősíteni, — illetőleg kinevezni. A választás íránt a községi lakosság rendkívül nagy érdeklődést tanúsított. A kölcsönös capacitatiók oly mérvet öltöttek, hogy a választók egy része, — kik nem a megválasztottak pártján voltak, — a választás színhelyét oda-hagyta.

— A székely művelődési és közgazdasági egyesület csikmegyei egylete a folyó hó 8-ra egybehívott közgyűlést nem tartotta meg, mert a gazdasági egyesület választmányi gyűlése d. e. 9 órától d. u. 2 óráig tartván, a majdnem ugyanazon tagokból álló minikét egyleti gyűlésnek egyfolytában való megtartása az idő előrehaladt voltánál fogva lehetetlen volt. A gyűlés közelebbről újra össze fog hivatni.

okozott munkát oly siker követte, hogy az erd. gazdasági egyesület által rendezett kiállításon sulyos buzájával, finom zamatu rizling-borával aranyérmét nyert.

Íly sokoldalu elfoglaltatás közepette, a férfikor teljes erejében, senki által nem is sejtve, következett be hirtelen halála, midőn a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróság fogdájának hivatalból való vizsgálatánál kapott nagymérvű hűlés következtében 3 heti terhes betegség után 1881. évi február hó 25-én reggel 7 óra körül utolsó dobant a minden szép, jó és nemes iránt fogékony, a gyermekeiért vérző édesapai szív.

Csendes magányában habborítlanul nyugszik a gyóalfalvi templomkerítés legújabb sirhantja alatt, hol szeretett nejét, mint mondá, az ákácok árnyába várja be örök találkára. Porait áldás és béke, emlékét hála és kegyelet lengje körül!

Mi pedig, nagyérdemű közönség, megyénk nagy fiának, Mikó Mihálynak, csak úgy és akkor leszünk tisztelői, ha drága emlékét megőrizzük; ha nyomdokait követni, tetteit utánozni elhatároztuk; ha törekedni fogunk az általa megjelölt hármás fátyla öröktényi világánál azon a pályán haladni, melyen megtanulhatjuk: miként kell hazát, királyt, egyházat mindenha szeretni, értük élni és halni!!

— A kvásárhelyi „Korcsolya-egylet“ f. márcz. 8-án tartott közgyűlésen a tisztújítás megejtetvén, a tisztikar következőleg alakult meg. I. eln. ifj. Kovács Dániel, II. elnök: Szotyori József, titkár: ifj. Dobay János, jegyző: Szabó Géza, pénztárnok: Kupán József. Bizottsági tagok: Kassay Ilka, Drágos Elekné, Szöcs Vilma, Zayzon Lázárné, Dobay Lajosné, Kovács Etelka, Tóth Béláné, Kassai Emma, Dobál Pepi, Fejér Nina, Welnreiter Jánosné, Pap Adolf, Kovács István, Dózsa János, Fejér Károly, Zeich Károly, Cseh E. Rózsási L., Jancsó Géza, Kiss Károly, Baló László, Fejér Antal, Csizsár József, Erdélyi Károly, Török Bálint, Dobay Lajos, Turoczi Ferencz, Réthi Géza. A közgyűlés elhatározta, hogy a husvéti ünnepek alatt egy közvesztesorával egybekötött táncestélyt rendezend, fele részben a „Korcsolya-egylet“, fele részben az „Olvasó-egylet“ javára. E bála, mely igen fényesnek ígérkezik az előkészületek már megindultak.

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt a gazdaközönség érdekében bármint, a gazdasági szakmába vágó kérdéseknek állandó tért nyitunk s azokra választ eszközünk. Az e rovatban közlendő kérdéseket és feleleteket egyszerű név-aláírással kérjük a szerkesztőséghez beküldeni, habár közzétételük az illető kívánsága szerint név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivatkozni, melyben a kérdés közöltetett.

A „Székelyföld“ szerkesztősége.

*

Felelet.

1) A gazdasági szakirodalom régóta foglalatossodik e kérdés megoldásával, de teljesen biztos szert még eddig megállapítani nem lehetett. Sokat vesződtem én is e bajjal. Különösen pár év óta, a legnagyobb gondozás és takarítás daczára, a kezelésem alatt levő borjúk és tinók télen megfagyosodtak. — Elpróbáltam a dohánnyifőzetet, a lúgot, szitált hamut, avas repesen-olajat, mint legolcsóbb szereket, de vagy csekély vagy semmi sikert nem értem el velük. A közönséges tetűzsirt is alkalmaztam egy esetben, de ez amellet, hogy nagyon drága, veszélyes is, különösen fiatal állatoknál, melyek egymásról könnyen lenyalhatják, miből veszélyes belső bajok származhatnak.

Legjobb sikerrel alkalmaztam a közönséges fejfűsűt borjúknál és felnőtt állatoknál is, következő eljárással:

A tetves állatot hetenkint egyszer vagy kétszer azon testrészen, hol a tetvek leginkább tanyáznak szoktak, repesen-olajjal, egy rongy segítségével, először jól bekenettem, azután a közönséges marhafűsűvel a szőrt lesimittattam s erre következett a fejfűsűvel való fűsülés. Két-háromszori eljárás után az állatból nem csak a tetű, de még a serke is ki lett takarítva. Az olajozás csak arra való, hogy a legsűrűbb fűsű is alkalmazható legyen; azonban nem nagyon borzos s gyéresebb szőrt állatoknál az olajozás nem is szükség. Ezen eljárás sok bibelődéssel jár ugyan, de legolcsóbb és legbiztosabb. Aztán inkább télen fordul elő e baj, a székely gazda könnyen ráér a fűsűletésre.

Cs.-Szereda, 1882. márcz. 9-én.

D. I.

PIACZI ÁRAK.

		K.-Vásárhelyi márczius 2.	
		frt	kr
Hectoliter	Buza (tiszta)) legszebb	9	—
	Buza (tiszta)) közepes	8	—
	Buza (tiszta)) gyöngébb		
	Buza (vegyes)) legszebb	7	—
	Rozs) közepes	5	80
	Árpa) legszebb	5	—
	Zab) közepes	3	30
	Törökbuza	5	10
	Kása	12	—
	Borsó	7	—
Kilóer.	Lencse	10	—
	Fuszulyka	5	—
	Lenmag		
	Burgonya	2	—
	Marhahús		40
	Disznóhús		44
	Juhhús		—
	Faggyú		32

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Márcz. 9.

Magyar aranyjáradék	118.50
Magyar vasúti kölcsön	131.75
M. keleti vasúti államkötv. I. kibocs.	89.25
M. keleti vasúti államkötvény II. kibocs.	108.—
M. keleti vasúti államkötvény 1876. évi	94.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
M. földterhermentesítési kötv. záradékkal	96.—
Temes-bánati földterherment. kötvény	96.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	95.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	95.50
Horvát-szlavon földterherm. kötvény	—.—
Magyar szőlődézma-váltási kötvény	97.—
Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	117.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109.—
Osztárak járadék papírban	75.—
Osztárak járadék ezüstben	76.—
Osztárak járadék aranyban	93.75
1860. államsorsjegyek	128.50
Osztárak-magyar bankrészvény	825.—
Magyar hitelbank-részvény	312.—
Osztárak hitelintézet-részvény	314.—
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.61
20 frankos arany	9.50
Német birodalmi márka	58.70
London (2havi váltókért)	120.65
Magyar papírjáradék	87.20

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.

UJÜZLET-NYITÁS!

Alólírtak van szerencsém a helyi és vidéki nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a

kézdivásárhelyi piacon t. TÓTH DÁNIEL ur házában a tavaszi évadra egy, a mai kornak megfelelő

vegyes BAZÁRT nyitok,

melynek czéljából a tekintélyesebb háztól leendő bevásárlások végett BUDAPESTRE és BÉCSBE el is utaztam.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogásáért előlegesen is esd kiváló tisztelettel
(1—2.) **FEJÉR JÁNOS.**

Hirdetmény.

Melynél fogva közhirrre teszi Bereczk városa tanácsa, hogy a képviselő testületnek határozata folytán a Bereczkben 1. birtokivi szám alatt a község tulajdon birtokában levő, ugynevezett **kapitányi telek**, rajta találtató épületekkel, kert- és udvarokkal együtt, melyek a 186. 187. és 188-dik helyrajzi számok alatt láthatók, — folyó évi márczius 19-kén, d. u. 3 órakor nyilvános árverésen örökaron el fog adatni.

Vásárolni kívánó az árverés megnyitása előtt 10 százalék biztosítékot köteles beadni a bizottmányi elnök kezeibe. A felkiáltási ár 2873 frt 20 kr. o. é.

A részletes feltételek a tanácsháznál, a szabályszerű hivatalos órákban — megismerhetők.

Bereczk város tanácsától, 1882. évi márczius hó 8-án.

A tanács nevében

(1—3)

Gábor Imre, polg. mest.

„Betegbarát“. Az e czim alatt Richter lipcei kiadóintézetében megjelent röpirat egészségeseknek az első betegségi tünetek leküzdésére, betegeknek pedig a baj sikeres gyógyítására megbízható tanácsokat nyújt. E könyvet **Görtschek Károly** cs. kir. egyetemi könyvkereskedése (Bécs, I. István tér 6.) ingyen és bérmentve küldi meg s így a megrendelőnek nem okoz több költséget 2 krajczárnál a levelező lapért.

7—11